

ABSTRAKT

Východiska: Užívání návykových látek v průběhu těhotenství je závažným zdravotním i sociálním problémem. Těhotenství je, samo o sobě, jedním z nejdůležitějších i nejkritičtějších období v životě ženy a návykové látky v tomto případě situaci významně komplikují. Těhotné uživatelky návykových látek potřebují komplexní péči, paradoxně k péči však často nemají přístup nebo ji využívají v malé míře.

Cíle: Cílem práce je zmapovat zdravotní i sociální péči poskytovanou gravidním ženám užívajících návykovou látku. V České republice jsou realizovány programy pro matky s dětmi nebo těhotné ženy užívající návykovou látku. Programy zahrnují individuální poradenství, psychoterapii, prevenci relapsu, rodinnou a partnerskou terapii, rodičovské skupiny, skupiny pro matky a sociální práci. Cílem práce je zaměřit se na zdravotní i sociální péči poskytovanou této klientele.

Metody: Výzkum zahrnuje sérii případových studií klientek zaměřující se na osobní a sociální anamnézu, na jejich somatický a psychický stav, retrospektivní pohled na průběh těhotenství, péči o ženy během těhotenství. Plán práce je tedy vyhotovení podrobných studií konkrétních nastávajících matek – uživatelék. Záměrem je sestavit celkový obraz daných případů v širších souvislostech a to nejen z pohledu stavu matky, ale i systému péče, který je matce poskytován a ona ho využívá. Dále použiji jako výzkumnou metodu rozhovor. Ten bude prováděn s těhotnými ženami užívajícími návykovou látku v průběhu jejich těhotenství nebo těsně po porodu, vždy na půdě nemocnice.

Soubor: Základním souborem jsou gravidní ženy užívající drogu minimálně jeden rok. Soubor tvoří 8 těhotných žen užívajících návykovou látku (látky).

Výsledky: Výsledky studie, které byly prováděny v rámci diplomové práce, ukázaly souvislost užívání návykových látek s prostředím a životním zázemím, ve kterém ženy žijí. Nestabilní zázemí u ženy, která už návykovou látku užívá a otěhotní, způsobuje velkou překážku situaci pozitivně řešit a nadále zůstává v této situaci bez ohledu na své těhotenství i přes škodlivý vliv návykových látek na plod. Považuji za velmi klíčové pomoci ženě změnit pohled na její těžkou situaci, aby získala pocit podpory a změnila svůj přístup ke svému těhotenství ve prospěch svého zdraví i zdraví svého nenarozeného dítěte.

Závěry: Poznatky získané touto diplomovou prací lze využít k dalšímu rozvoji služeb, zabývajících se problematikou užívání návykových látek gravidních žen a matek. Velký posun v této problematice by bylo zkvalitnění informovanosti těchto těhotných žen a snaha propojit zdravotnické a sociální pracoviště za účelem komplexnější péče.

klíčová slova: těhotenství, návyková látka, terapie, systém péče